

3. Sťažovateľka 10. augusta 2022 požiadala o vrátenie ňou za žalobu zaplateného súdneho poplatku 1 189 eur. Okresný súd uznesením vyššieho súdneho úradníka z 11. augusta 2022 túto žiadosť zamietol. Proti tomu sťažovateľka podala sťažnosť, čo odôvodnila tak, že z výroku uznesenia okresného súdu z 5. mája 2022 nevyplýva, že konanie bolo zastavené pre späťvzatie žaloby, ale len, že bolo zastavené. To má pre vrátenie súdneho poplatku ten následok, že ho treba vrátiť podľa § 11 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), podľa ktorého *„poplatok splatný podaním žaloby... sa vráti, ak sa konanie zastavilo“*, a nie je dôvod na použitie ďalšej časti tejto vety, podľa ktorej *„ak sa žaloba vzala späť pred prvým pojednávaním“*.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresný súd sťažnosť sťažovateľky zamietol. Nestotožnil sa s jej tvrdením, že záväzný je len výrok rozhodnutia o zastavení konania. K tomu uviedol, že v odôvodnení súd zhrnie všetky zistené skutočnosti odôvodňujúce výrok rozhodnutia a v odôvodnení uznesenia o zastavení konaní bolo uvedené, že dôvodom zastavenia je späťvzatie žaloby sťažovateľkou. Ďalej poukázal na to, že podľa § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch pre vrátenie súdneho poplatku pri späťvzati žaloby musia byť splnené kumulatívne dve podmienky: (i) zastavenie konania a (ii) späťvzatie žaloby pred prvým pojednávaním. Inak by osobitná časť súvetia v § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch nemala žiadny význam. Okresný súd ďalej poukázal na to, že v konaní došlo k prejednaniu veci na pojednávaní, dokonca k rozhodnutiu rozsudkom a až potom sťažovateľka zobrala žalobu späť. Preto nebola druhá podmienka na vrátenie súdneho poplatku splnená.

III.

5. Porušenie svojich ústavných práv sťažovateľka vyvodzuje z toho, že v súvislosti s jej žiadosťou o vrátenie súdneho poplatku bol nesprávne a arbitrárne okresným súdom vyložený § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch, čo viedlo k porušeniu princípov riadneho a spravodlivého procesu, právnej istoty a predvídateľnosti práva. Ďalej sťažovateľka opakuje svoju argumentáciu proti právnemu názoru namietaného uznesenia tak, ako ju už uviedla v sťažnosti proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, keď odmieta, že vrátenie súdneho poplatku by malo byť naviazané na splnenie kumulatívnych podmienok. K tomu sťažovateľka dopĺňa, že o súdnom poplatku malo byť rozhodnuté analógiou s § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého sa súdny poplatok vracia, keď strany konanie skončia schválením zmiaru.

IV.

6. Vo vzťahu k medziam zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov treba zdôrazniť, že mu v zásade neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia vecí všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom či nadriadeným súdom. Pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti ústavný súd nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivé súdne konanie rozhodnutím všeobecného súdu, sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných

slobodách najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené, či nie sú arbitrárne alebo svojvoľné a s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

7. Predmetom ústavného prieskumu nevyhnutne musia byť aj rozhodnutia všeobecných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok, čo vyplýva z toho, že tieto rozhodnutia priamo a bez ďalšieho prieskumu sú spôsobilé neprípustným spôsobom zasiahnuť do základných práv účastníkov konania. Preto aj uloženie povinnosti zaplatiť súdny poplatok môže byť zasiahnuté do základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Rozhodnutie o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok podlieha prieskumu ústavného súdu z hľadiska rešpektovania zásad spravodlivého procesu vo všetkých jeho aspektoch. Preto na rozhodovanie všeobecných súdov o uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok treba klásť primerane požiadavky, ktoré sú vyvoditeľné zo základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Znamená to predovšetkým to, že takéto rozhodnutie musí mať zákonný podklad a nemôže byť výsledkom arbitrárneho prístupu či zjavne nesprávneho posúdenia vzniknutej procesnej situácie predpisom podústavného práva, ktorým je v tomto prípade zákon o súdnych poplatkoch.

8. Tak tomu v prípade sťažovateľky nie je. Z rozhodnutí okresného súdu je zrejmé, že konanie vo veci sťažovateľky bolo zastavené a dôvodom zastavenia konania bolo to, že sťažovateľka zobrala žalobu späť po prvom pojednávaní. To vylučuje možnosť použitia § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého sa časť súdneho poplatku vracia, ak strany konanie skončia schválením zmiery. Konanie sťažovateľky nebolo skončené schválením zmiery, ale zastavením konania. Vôbec nedošlo k použitiu § 148 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého strany môžu uzavrieť zmier s tým, že konanie končí, ak tento zmier schváli súd. Ustanovenie § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch možno pre účely vrátenia súdneho poplatku použiť len v tých konaniach, ktoré boli skončené schválením zmiery podľa § 148 ods. 2 CSP.

9. Rovnako nie je dôvod na to, aby bol § 11 ods. 7 zákona o súdnych poplatkoch použitý analogicky, keďže postup súdu pri vrátení súdneho poplatku v dôsledku zastavenia konania upravuje § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch. Toto ustanovenie obsahuje všeobecnú normu, podľa ktorej sa súdny poplatok v zásade vracia, ak sa konanie zastaví. Na túto všeobecnú normu však nasleduje norma, ktorá stanovuje, že v prípade späťvzatia žaloby, s ktorým sa nevyhnutne spája zastavenie konania podľa § 145 CSP, sa uplatní osobitné pravidlo, ktorého podstatou je to, že k vráteniu súdneho poplatku môže dôjsť len vtedy, ak ku späťvzatiu žaloby došlo ešte pred prvým pojednávaním.

10. K zastaveniu konania môže dôjsť z rôznych v CSP predpokladaných dôvodov, pri ktorých sa v zásade súdny poplatok vracia. Pri zastavení v dôsledku späťvzatia žaloby však zákon o súdnych poplatkoch stanovuje osobitnú podmienku v závislosti od toho, v akom štádiu konania došlo k späťvzatiu žaloby. Z toho preto možno vyvodiť zjavnú správnosť právneho názoru okresného súdu o tom, že na vrátenie súdneho poplatku sťažovateľky museli byť kumulatívne splnené podmienky zastavenia konania a späťvzatia žaloby pred prvým pojednávaním. Na tom nemení nič ani to, že sťažovateľka vo svojom podaní, ktorým zobrala žalobu späť, uviedla aj svoju pohnútku k tomuto procesnému konaniu, ktorá spočívala v tom, že sa so žalovaným urovnala. To, že tomu tak bolo, však nevedlo k takému spôsobu

skončenia konania, z ktorého by bolo možné vyvodit', že okresný súd jej má vrátiť súdny poplatok alebo jeho časť.

11. Právny názor okresného súdu, v dôsledku ktorého nebolo vyhovené žiadosti sťažovateľky o vrátenie súdneho poplatku, je prostý akéhokoľvek prvku právneho omylu, nesprávnosti či arbitrárnosti. Na tom nemení nič ani to, že jeho argumentácia je strohá a výstižná, čo treba vnímať ako prirodzenú reakciu na zjavnú nesprávnosť právnej argumentácie sťažovateľky, ktorá celkom opomína jasné slovné vyjadrenie noriem § 11 ods. 3 zákona o súdnych poplatkoch a systematickú nadväznosť ustanovení § 11 ods. 3 a 7 zákona o súdnych poplatkoch na znenie § 145 a § 148 CSP.

12. To vylučuje možnosť porušenia nielen ústavných práv sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 47 ods. 3 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj zásahu do jej vlastníctva garantovaného čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a čl. 1 dodatkového protokolu. Rovnako je vylúčené porušenie čl. 13 dohovoru, ktorého uplatnenie musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie o porušení iného práva chráneného dohovorom. Tak tomu v prípade sťažovateľky nie je. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a z tohto dôvodu bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov odmietnutá.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Robert Šorl
predseda senátu